

Niels Ivar Hejes prædiken skærtorsdag

Taler

Niels Ivar Heje
Præst

Dato

26. marts 1953

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 26, vers 17-30

Prædikenen optræder i Tidehvervs tidsskrift, 1953, s. 25-26, eller på Tidehvervs hjemmeside: tidehverv.dk.

Dig milde Jesus lille,
som mig til salighed
i mørket fødes ville,
ske pris i evighed!

Din værdig helligaand
oplyse mig
evindeligt,
at jeg dig skue kan.

Det budskab, som finder udtryk i denne bekendelse, er det mere moderne at kritisere end at holde sig til. Man risikerer i alt fald ikke sit gode navn og rygte ved at stille sig kritisk overfor det. Mere eller mindre har det jo i tidernes løb altid været saadan, men nu om dage har kritikken et særligt stærkt præg af det man kalder videnskabelighed. Ikke mindst den psykiatriske videnskabelighed, som ingen rigtig ved, hvad er, mener sammen med hele sit følge at staa stærkt i kritikken af evangeliet. Saalænge man mener, det politisk betaler sig, bryder man ikke helt med det, men tager et vist hensyn, idet man uden at risikere noget, samtidig kan staa som klog bedrevidende. Det er et stærkt standpunkt uden standpunkt. En mand kan saaledes i sin politik paa sin videnskabs vegne staa og fortælle en forsamling, at hans virksomhed bygger paa kristeligt grundlag, og en anden dag spurgt af sine klienter sige, at man kun bliver mere tosset i hovedet af at beskæftige sig med saadan noget. Hver af udtalelserne er beregnet til at tjene sit formaal eller tilfældigt at ramme der, hvor man ønsker at ramme i øjeblikket.

Man arbejder for sit eget formaal og udnytter sine medmennesker i sit formaals tjeneste, som man nu mener tjener dem bedst.

Paa det rent politiske omraade viser den her i landet paabegyndte valgkamp dette med al tydelighed. Almindelige skikkelige mennesker har en bevidst eller ubevidst kritisk holdning, en holdning, der er bestemt af det almindelige uden nogen følelse af forpligtelse til opgør, og bliver derfor brugt af agitatorerne i disse formaals tjeneste, fordi man hos sig selv hverken rigtig kan sige ja eller nej. Den frihed, man især dyrker i atlantlandene, er friheden hverken at sige ja eller nej, men kun at sige ja saadan i al almindelighed, og dette betyder den enkeltes flugt fra sig selv, en flugt fra livets usikkerhed, en flugt fra enhver opfattelse af mennesket udover denne, at man jo er menneske, en flugt ind i et maaske ubevidst selvforsvar overfor alt og alle, der ender i en maaske ligesaa ubevidst ensomhed og isolation, der faar de svage til at raabe paa retfærdig behandling og al mulig anden behandling, hvad politikere, smarte saakaldte videnskabsmænd, og ny religionsstiftere benytter sig af. De stærkere og heldigere lever og dør i al almindelighed, men resultatet bliver et menneske uden rod i noget, hvor enhver bekender sig til det vedkommende lader sig udnytte af. Derfor bliver feltraaabet skabelsen af det normale menneske for det normale samfund, som det eneste magthavere af enhver art, politiske eller religiøse, er interesserede i. Trods al tale om kamp for den enkelte og den enkeltes udvikling er det partiet og partislaverne, der spørges om, og den som paa den snildeste maade kan kombinere her, har chancen for at blive hørt. Det gælder det rene parti og den rene lære, og den, der kan forstaas noget i denne retning, faar ogsaa tilhørere, hvad ogsaa kirkens mænd ofte forveksler med overbevist tilslutning. At bestræbelserne for at vinde magt gennem partidannelser, at læren om det rene liv som et maal i sig selv og som det frelsende ogsaa har præget kirkedannelserne under evangeliets forkyndelse, ligger i det usalige menneskes kamp for at hævde sig selv. Hertil siger evangeliet: Det er ikke menneskets bestemmelse at blive sin tilværelses herre. Den bestemmelse, som hviler over livet her, er døden. Men i evangeliets fordring om, at dette liv skal lide døden, i forkyndelsen af, at enhver af os er dømt og at vore uudslettelige gerninger skal udslettes, ligger, naar fordringen ses i øjnene, evangeliets løfte om haab for det usalige menneske. Ligesaa lidt vi ved om livets evighed, ligesaa meget forkynder evangeliet om livets nødvendighed menneske og menneske imellem, og om dette livs nødvendige evighed for det menneske, der skal leve her og nu, forkynder det som en dom til døden paa baggrund af en Guds og Faders kærlighed, som aldrig ophører at raade.

Det er denne kærlighedens dom over usaligheden og dette kærlighedens løfte i usaligheden mennesket stilles overfor, som alene kan gøre livet til fortrøstning menneske og menneske imellem og skabe menneske af mennesket uden at stille krav om særlige forudsætninger for forstaaelsen af kravet om ansvaret menneske for menneske. Evangeliets tale gælder alle. Det er talen om skylden, som her i dette liv til døden hænger ved ogsaa i tilgivelsen, men i tilgivelsen ikke fører til fortvivlelsens tomhed for det usalige menneske. Født i usalighedens mørke og død paa et kors for at forkynde skylden overfor Guds kærlighed som menneskets vej til mennesket. Paa alle maader maa vi i vor selvhævdelse holde os denne tanke fra livet og søge vor egen frelse og vor egen forklaring, søge at blive fri for den i flugt fra skylden, i flugt fra tilgivelsen, men under flugten kalder evangeliets tale til opgør med kærligheden midt i vor usalige afvisning af den og tilsiger den usalige tilgivelsen under flugtens bevidst og ubevidst lurende frygt og angst. Du og dit liv er ikke fortabt. Dette maa du høre. Dette er, hvad du skal gøre. Din fortabelse, din fallit er stedsevarende til døden, men bag staar forkyndelsen af haabet om en Guds og Faders kærlighed, som er livet af døde, som er det evige liv her og nu, og som udsletter enhver forret for enhver og skaber takken for livet til døden, skaber takken for livet midt i usaligheden, der ene kan beherske fortvivlelsen.

Og han tog brødet, takkede og brød det, og gav dem det, og ligesaa tog han ogsaa efter aftensmaaltidet bægeret og gav dem vinen til paamindelse om sin gerning hver dag i fremtiden. Ofte er selve handlingen glemt til fordel for forklaringen af handlingen. Ofte er kærlighedens dom med kravet om ansvaret i skylden indtil døden glemt, og man har ment, at man, blot man sluttede sig til, var reddet ind i det helt rigtige fællesskab, hvor alt er godt, og man følte sig paa den rigtige side i modsætning til andre, og takken blev borte, taknemligheden for livet i usaligheden, i dødens liv uden løfte om held eller gode dage, men med det, som alene er liv til døden: tilgivelsen af usalighedens fortvivlelse med tilsigelse af fortrøstning til Guds og Faderens kærlighed ogsaa i usaligheden.

Kilde

tidehverv.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet, Skærtorsdag, Tidehverv

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/niels-ivar-hejes-praediken-skaertorsdag>